

INNOWACJA PEDAGOGICZNA
„POZYTYWNE NASTROJONE SMYKI, czyli jak oswoić dobre humorki i złe humory”
Przedszkole nr 30 „Mały Olimpijczyk” w Poznaniu

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

„POZYTYWNE NASTROJONE SMYKI czyli jak oswoić dobre humorki i złe humory”

Przedszkole nr 30 „Mały Olimpijczyk” w Poznaniu

***Autorki:** Lucyna Lesińska, Katarzyna Wawrzyniak*

***Typ innowacji:** pedagogiczna*

***Data realizacji:** wrzesień 2019 – czerwiec 2020*

***Miejsce realizacji:** Przedszkole nr 30 „Mały Olimpijczyk” w Poznaniu*

Czas realizacji oraz zasięg:

Innowacja realizowana będzie w ciągu całego roku szkolnego 2019/2020 we wszystkich grupach wiekowych

Podstawa prawna:

*ustawa z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tj. Dz.U. Z 2018 r. poz. 996)

*ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. Z 2018 r. poz. 1457)

WSTĘP

„Wczesny rozwój społeczno-emocjonalny tworzy podstawy funkcjonowania człowieka w ciągu całego życia. Pierwsze lata życia dziecka stwarzają okazję do wyposażenia go w kompetencje umożliwiające efektywną i dającą satysfakcję adaptację w środowisku – zarówno w danym momencie życia, jak i w przyszłości.”

M. Czub, „Diagnoza funkcjonowania społeczno-emocjonalnego dziecka w wieku od 1,5 do 5,5 lat”

Edukując i wychowując dzieci często koncentrujemy się przede wszystkim na funkcjach poznawczych, a tymczasem głównym elementem edukacji powinny być kompetencje emocjonalno-społeczne. Już w latach dziewięćdziesiątych XX w. amerykański psycholog D. Goleman, zakwestionował rozpowszechnioną opinię głoszącą, że dla odniesienia sukcesu w życiu kluczowa jest inteligencja akademicka mierzona ilorazem inteligencji. Na podstawie wieloletnich badań stwierdził, że w naszym życiu osobistym i zawodowym dużą rolę odgrywa inteligencja emocjonalna, która ma wpływ na to, jak wykorzystujemy swoją wiedzę i umiejętności. Inteligencja emocjonalna to zdolności rozpoznawania własnych uczuć i uczuć innych, zdolności motywowania się i kierowania emocjami zarówno naszymi własnymi, jak i osób, z którymi łączą nas jakieś więzi.

Składają się na nią zarówno umiejętności emocjonalne, jak zdolności społeczne. D. Goleman wyróżnia następujące elementy inteligencji emocjonalnej: samoświadomość, samokontrolę, motywację rozumianą jako kierowanie się własnymi preferencjami w wyznaczaniu celów i wytrwałe dążenie do nich, empatię oraz umiejętności społeczne. W ramach umiejętności społecznych wyróżnione zostają: panowanie nad emocjami w relacjach z innymi, a także zdolności podtrzymywania relacji i rozwiązywania sytuacji problemowych.

Jeśli chcemy wychować dzieci na dobrze funkcjonujących dorosłych, konieczne jest zatem wspieranie ich rozwoju emocjonalnego i kształtowanie odpowiednich postaw społecznych. D. Goleman podkreśla, że inteligencja emocjonalna jest pewnego rodzaju metazdolnością, która umożliwia korzystanie z innych posiadanych przez człowieka zdolności, włącznie z możliwościami intelektualnymi.

Edukacja społeczno-emocjonalna to proces, w którym dzieci i dorośli nabywają wiedzę i umiejętności niezbędne do zrozumienia i zarządzania emocjami, wyznaczania i osiągnięcia pozytywnych celów, odczuwania i wyrażania empatii w stosunku do innych, nawiązywania i utrzymywania dobrych relacji oraz podejmowania odpowiedzialnych decyzji. Świadomość własnych emocji, umiejętność radzenia sobie z nimi, a także zdolność dostrzegania emocji u innych ludzi są kluczowe dla budowania pozytywnych relacji społecznych, a przede wszystkim wpływają na jakość życia jednostki i determinują odniesienie sukcesu w życiu prywatnym i zawodowym.

OPIS INNOWCJI

Innowacja została opracowana w odpowiedzi na wnioski rodziców zawarte w ankiecie przeprowadzonej w ramach ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2018/2019

Głównym założeniem innowacji jest poszerzenie podstawy programowej w zakresie rozwijania u dzieci umiejętności rozpoznawania i właściwego nazywania emocji oraz radzenia sobie z nimi.

U jej podstaw leży przekonanie, że zdolności emocjonalne i społeczne mogą być rozwijane u dzieci w podobny sposób jak zdolności poznawcze. Podjęcie szeroko zakrojonych oddziaływań w celu stymulowania rozwoju społeczno-emocjonalnego u dzieci, przyczyni się do zwiększenia ich kompetencji w sferze radzenia sobie z emocjami, a także wpłynie na pozytywne funkcjonowanie w relacjach z innymi ludźmi.

Plan działań przeznaczony jest dla dzieci przedszkolnych (3,4,5,6- latków) i będzie realizowany w przedszkolu w każdym sprzyjającym momencie dnia codziennego – w ranku, podczas zajęć dydaktycznych, zajęć popołudniowych, codziennych rytuałów, zabaw swobodnych, zajęć relaksacyjnych, zajęć z zakresu dogoterapii i alpakterapii, akcji charytatywnych, współpracy z różnymi instytucjami, akcji pomocowych itp.

CELE:

Cel główny:

Rozwijanie u dzieci umiejętności rozpoznawania i właściwego nazywania emocji oraz znajdowania konstruktywnych sposobów radzenia sobie z nimi.

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów emocjonalnych;
- budowanie pozytywnego obrazu siebie i świata;
- rozwijanie umiejętności skutecznej komunikacji werbalnej i niewerbalnej;
- kształtowanie pożądanych postaw społecznych;
- wzmocnianie poczucia bezpieczeństwa w grupie i w przedszkolu;
- doskonalenie umiejętności współpracy w grupie;
- nabywanie umiejętności rozwiązywania problemów i sytuacji trudnych;
- motywowanie dziecka do działania i twórczego myślenia;
- kształtowanie umiejętności słuchania i opowiadania;
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych;
- budowanie pozytywnych relacji w grupie przedszkolnej;
- nabywanie umiejętności samokontroli własnych działań i zachowań;
- poznawanie znaczenia więzi przyjaźni;
- rozwijanie poczucia świadomości własnego ciała;
- rozbudzanie i rozwijanie wrażliwości estetycznej dziecka oraz jego indywidualnych zdolności

twórczych;

- wzbogacanie doświadczeń sensorycznych oraz uwrażliwianie zmysłów;
- poznanie pozytywnej roli kontaktów ze zwierzętami jako sposobu na wyciszenie, relaks i budowanie więzi

PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW:

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ :

WRZESIEŃ

- Opracowanie kodeksów grupowych i umieszczenie ich w widocznych miejscach w każdej sali.
- Wprowadzenie do przebiegu dnia elementów organizacyjnych, które pomogą dzieciom w osiągnięciu większego spokoju wewnętrznego oraz zdolności koncentracji:
  - rytuały na powitanie/rozpoczęcie i zakończenie dnia/zajęć;
  - poobiedni relaks;
  - przerwy w ciągu dnia/zajęć i proste ćwiczenia relaksacyjne, oddechowe, zabawy integracyjne, itp.
  - „Spotkania na dywanie”- wspólne omawianie w kręgu zaistniałych trudnych sytuacji, szukanie sposobów na ich rozwiązanie
- Pierwsze zajęcia z psami terapeutycznymi pt.: „Emocje” ;

PAŹDZIERNIK

- Zajęcia z alpakoterapii ;
- Zgłoszenie przedszkola do przedszkola w programie PWN wspierającego rozwój społeczno-emocjonalny dzieci „Sanford harmony”; <http://sanfordharmony.pwn.pl/>;
- Realizacja w starszych grupach tematów/projektów kształtujących pozytywne postawy wobec niepełnosprawności, odmienności (np. „Biała Laska pomaga niewidomym”);
- Kolejne zajęcia z dogoterapii;

LISTOPAD

- Spotkania z Seniorami – „Gwarowe Bingo” , przedstawienie pt.: „Wóz Drzymały”;
- Akcja charytatywna zbiórki nakrętek z przeznaczeniem na rehabilitację dla dzieci z niepełnosprawnością;
- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”;

GRUDZIEŃ

- Udział w świątecznych akcjach pomocowych (np.zbiórka karmy dla zwierząt ze schroniska itp.);
- Zajęcia z dogoterapii;
- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”.

INNOWACJA PEDAGOGICZNA
„POZYTYWNE NASTROJONE SMYKI, czyli jak oswoić dobre humorki i złe humory”
Przedszkole nr 30 „Mały Olimpijczyk” w Poznaniu

- Wystawienie dla Seniorów „Jasełek”;

STYCZEŃ

- Charytatywny maraton Zumby – włączenie rodziców i sympatyków przedszkola;
- Zajęcia z dogoterapii
- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”;

LUTY

- Warsztaty dla rodziców, prowadzone przez ekspertów, które staną się wskazówką, inspiracją w zakresie wspomagania rozwoju emocjonalnego własnych dzieci oraz pogłębiania wzajemnych relacji.
- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”;

MARZEC

- Zajęcia z dogoterapii;
- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”.
- Tydzień Praw dziecka;

KWIECIEŃ

- Udział w spotkaniu z instruktorem jogi . Zajęcia „Joga dla najmłodszych” .
- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”.

MAJ

- Ostatnie zajęcia z dogoterapii;
- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”;

CZERWIEC

- Realizacja programu PWN „Sanford harmony”;

PONADTO W CIĄGU CAŁEGO ROKU:

* Systematyczne prowadzenie zajęć edukacyjnych, doskonalących umiejętność rozpoznawania i właściwego nazywania emocji oraz znajdowania konstruktywnych sposobów radzenia sobie z nimi.

* Wykorzystanie w zajęciach metod lub elementów metod:

bajkoterapia, arteterapia, joga dla dzieci, taniec, krąg uczuć, niedokończone historyjki, inscenizacje, teatryki, drama, pedagogika zabawy, zabawy integracyjne KLANZA, mandale, zajęcia plastyczne, relaksacja, zajęcia integracyjne z rodzicami, Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne.

INNOWACJA PEDAGOGICZNA
„POZYTYWNE NASTROJONE SMYKI, czyli jak oswoić dobre humorki i złe humory”
Przedszkole nr 30 „Mały Olimpijczyk” w Poznaniu

- * Słuchanie muzyki, wierszy, opowiadań, bajek opowiadających o uczuciach/ budzących określone emocje; oglądanie ilustracji, kontakt ze sztuką
- * Udoskonalenie/zmiany w kąciakach relaksacyjnych służące wyciszeniu dzieci;
- * Publikowanie w gazetce „Oknem Przedszkolaka” artykułów podejmujących tematykę rozwoju emocjonalnego dziecka
- * Współpraca z instytucjami Fundacja Ars, Teatr Animacji, Teatr Muzyczny, Teatr Promyk, Pro Sinfonika, Kynolandia, Złotnickie Alpaki, Dzienny Dom Pomocy, ALS Pomoc dla Zwierząt, itp.
- * Zaangażowanie dzieci, rodziców i pracowników przedszkola w akcje charytatywne na rzecz ludzi i zwierząt.
- * Wzbogacenie bazy przedszkola poprzez zakup pomocy edukacyjnych związanych z tematyką.
- * Organizowanie akcji pomocowych / Mały wolontariat/ dla wybranych instytucji dzieci/zwierząt.
- Współpraca z instytucjami Fundacja Ars, Teatr Animacji, Teatr Muzyczny, Teatr Promyk, Pro Sinfonika, Kynolandia, Złotnickie Alpaki, Dzienny Dom Pomocy, ALS Pomoc dla Zwierząt, itp.
- * Wdrażanie do poszanowania starości, niepełnosprawności, odmienności w zakresie wyglądu, poglądów

PRZEWIDYWANE EFEKTY

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa emocje własne i innych;
- rozumie wpływ własnego postępowania na emocje innych;
- lepiej rozumie siebie, ma większe poczucie własnej wartości;
- lepiej buduje relacje rówieśnicze;
- prawidłowo interpretuje obserwowane sytuacje społeczne;
- potrafi skutecznie komunikować się z innymi;
- kontroluje własne zachowanie;
- nabywa i utrwala pozytywne wzorce zachowania (współpraca, zdrowa rywalizacja);
- radzi sobie w sytuacjach konfliktowych;
- radzi sobie z porażkami;
- nie stosuje zachowań agresywnych w trudnych dla niego sytuacjach;

Nauczyciel:

- poszerza swoją wiedzę na temat rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci
- prowadzi zajęcia z wykorzystaniem odpowiednich metod,
- poszerza zakres współpracy o spotkania z ekspertami (psycholog, terapeuta , instruktor jogi, konsultant programu Stanford Harmony)

Wpływ na przedszkole:

- podniesienie jakości pracy przedszkola;
- podniesienie efektów pracy wychowawczej w odniesieniu do zachowań niepożądanych u wychowanków (przejawy agresji, wykluczania);
- promocja przedszkola w środowisku;

Wpływ na środowisko:

- ujednoczenie działań wychowawczych rodziców/opiekunów i przedszkola w zakresie eliminowania zachowań niepożądanych u dzieci – m.in. przejawów agresji, wykluczania;
- podniesienie świadomości rodziców/opiekunów na temat konieczności wspierania rozwoju emocjonalnego dzieci i kształtowania odpowiednich postaw społecznych;

METODY I FORMY PRACY

Metody stosowane w czasie realizacji innowacji:

- praktyczne
- podające
- problemowe
- aktywizujące (metoda projektu)
- eksponujące
- uroczystości
- spotkania z ekspertami
- spotkania z rodzicami

Formy pracy w odniesieniu do innowacji:

- indywidualna praca z dzieckiem
- praca w zespołach
- praca z całą grupą

EWALUACJA I MONITORING

Ocena efektów prowadzonych działań odbędzie się poprzez bezpośrednią obserwację zachowania wychowanków w trakcie różnych aktywności w sytuacjach dnia codziennego: zajęć, zabaw, relaksacji itp. Wyniki obserwacji dotyczące wychowania społeczno-emocjonalnego zaznaczone zostaną przez wszystkich nauczycieli w Arkuszach Obserwacji Dziecka oraz, w przypadku dzieci 6-letnich, w Informacjach o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej.

Sprawozdanie z przebiegu wdrażania innowacji zostanie przedstawione przed Radą Pedagogiczną, Ponadto podsumowanie z realizacji działań zostanie przedstawione również rodzicom poprzez stronę internetową.

LITERATURA

1. S. D. Annamalay, „Inteligencja emocjonalna u dzieci. 12-dniowy kurs dla rodziców”, Warszawa 2005
2. A. Kozłowska, „Zaburzenia emocjonalne u dzieci w wieku przedszkolnym” Warszawa 1984
3. K. O. Jennifer, M. Jenkins, Zrozumieć emocje, Warszawa 2003
4. S. Guz, „Emocje dzieci w percepcji dzieci” W: J. Bałachowicz, S. Fryciego (red.), Język-
Literaturawychowanie, Warszawa 2006
4. Emocje dzieci i młodzieży: zasoby - rozwijanie / Teresa Borowska. - Katowice : Wydawnictwo
Uniwersytetu Śląskiego, 2006
6. „Kłopoty z emocjami dzieci: ścieżki zmiany” / Leokadia Wiatrowska. - Toruń : Wydawnictwo
Adam Marszałek, 2009
7. „Rozmowy z dzieckiem: proste odpowiedzi na trudne pytania” / Justyna Korzeniewska.
Warszawa : RM, 2009
8. „Słuchanie muzyki a kształtowanie emocjonalności dzieci” / Wiesława Aleksandra Sacher. –
Katowice : Uniwersytet Śląski, 2004
9. „W sercu emocji dziecka: jak nauczyć się rozumieć uczucia dziecka - jego radości i smutki,
obawy i niepokoje, jak reagować na lęk, przygnębienie i panikę” / Isabelle Filliozat ; tł. Ryszard
Zajączkowski. - Kraków : Wydawnictwo Esprit, 2009
10. „Wychowaj szczęśliwe dziecko: praktyczne rady dla rodziców” / Glenda Weil, Doro Marden ;
przeł. Jacek Środa. - Warszawa : Wydawnictwo Edgard, 2010
11. „Bajkoterapia, czyli bajki-pomagajki dla małych i dużych” Nasza Księgarnia
12. „Mała Encyklopedia Domowych Potworów” Stanislav Marijanović, rok wydania 2016,
wydawnictwo: Nasza Księgarnia
13. „Sam i Watson przeganiają gniew” Adamada
14. „Grzeczna”, EneDueRabe
15. „Uśmiech dla żabki”, P. Wechterowicz, E. Dziubak wyd. Ezop
16. „Zguba Michałka” Julia Hartwig wyd. Emka
17. Karty obrazkowe „Poznaję świat emocji!”
Opracowanie zbiorowe, rok wydania 2015, wydawnictwo: Edgard